KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2020/2146,

24. september 2020,

millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2018/848 mahepõllumajandusliku tootmise erandlike nõuete osas

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrust (EL) 2018/848, mis käsitleb mahepõllumajanduslikku tootmist ja mahepõllumajanduslike toodete märgistamist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 834/2007, ([1]) eriti selle artikli 22 lõike 1 punkte b ja c,

ning arvestades järgmist:

(1) Määruse (EL) 2018/848 III peatükis on sätestatud mahepõllumajanduslike toodete üldised tootmisnõuded.

(2) Teatavatel sündmustel, näiteks äärmuslikel ilmastikutingimustel või laialt levinud looma- või taimehaigustel, võivad olla tõsised tagajärjed mahepõllumajanduslikule tootmisele liidu põllumajandusettevõtetes või tootmisüksustes, mille tegevust need sündmused on kahjustanud. Selleks et võimaldada mahepõllumajandusliku tootmise jätkamist või taasalustamist, on määrusega (EL) 2018/848 ette nähtud erandlike tootmisnõuete vastuvõtmine, tingimusel et need piirduvad olukordadega, mis kvalifitseeruvad liidus katastroofiolukordadeks, võttes arvesse erinevusi ökoloogilises tasakaalus, ilmastikutingimusi ja kohalikke tingimusi liidu äärepoolseimates piirkondades.

(3) Kuna liikmesriikides võib ette tulla erinevaid juhtumeid ja asjaolusid ning määruse (EL) 2018/848 artikli 22 kohaldamisel puuduvad kogemused, ei ole praeguses etapis võimalik kehtestada liidu tasandil ühtseid kriteeriume, mille alusel teha kindlaks, kas olukorda võib pidada katastroofiolukorraks. Siiski on asjakohane sätestada, et liikmesriik, kus selline olukord tekib, peab tegema ametliku otsuse, millega tunnistatakse olukord katastroofiolukorraks. See ametlik otsus tuleks teha kas kogu piirkonna või üksikettevõtja kohta.

(4) Erandlike tootmisnõuete liidus kohaldamise puhul tuleb piirduda sellega, mis on rangelt vajalik mahepõllumajandusliku tootmise jätkamiseks või taasalustamiseks. Käesolevas määruses sätestatud erandid peaksid seega olema ajaliselt piiratud ning neid tuleks kohaldada üksnes olukorrast mõjutatud tootmisliikide või vajaduse korral põldude ja kõigi asjaomase piirkonna asjaomaste ettevõtjate või ametliku otsusega hõlmatud üksikettevõtjate suhtes.

(5) Käesolevas määruses on vaja sätestada erandeid ja nende tingimusi käsitlevad erandlikud tootmisnõuded, mida võib kohaldada katastroofiolukorra puhul taime- ja loomakasvatuses, vesiviljeluses ning veinitootmises.

(6) Kui katastroofiolukorrast mõjutatud ettevõtjatele ei ole kättesaadav mahepõllumajanduslik või üleminekuaja taimne paljundusmaterjal taimede ja taimsete saaduste (v.a taimne paljundusmaterjal) mahepõllumajanduslikuks tootmiseks, tuleb kõnealustele ettevõtjatele näha ette võimalus teatavatel tingimustel kasutada mittemahepõllumajanduslikku taimset paljundusmaterjali.

(7) Kui põllumajandusettevõttes või tootmisüksuses esineb loomade, sealhulgas mesilaste või muude putukate suur suremus ning mahepõllumajanduslikud loomad, mesilased või muud putukad ei ole karja uuendamiseks või taastamiseks ettevõtjatele kättesaadavad, tuleb kõnealustele ettevõtjatele näha ette võimalus teatavatel tingimustel kasutada mittemahepõllumajanduslikke loomi.

(8) Kuna teatavad äärmuslikud ilmastikutingimused, nagu ulatuslikud põuad või üleujutused, võivad oluliselt vähendada mahepõllumajandusliku või üleminekuaja sööda kättesaadavust, tuleb olukorrast mõjutatud ettevõtjatele ette näha võimalus sööta põllumajandusloomi mittemahepõllumajandusliku söödaga.

([1]) ELT L 150, 14.6.2018, lk 1.

(9) Kuna teatavad sündmused, nagu maavärinad või üleujutused, võivad osaliselt hävitada karjamaid või põllumajandusettevõttes või tootmisüksuses loomapidamiseks kasutatavaid hooneid, tuleb olukorrast mõjutatud ettevõtjatele ette näha võimalus erandkorras mitte täita kohustust karjatada loomi karjamaal või pidada neid vastavalt maksimaalse loomkoormuse nõuetele hoonetes ning vastavalt lautade ja vabajalutusalade miinimumpindala nõuetele, nagu on sätestatud määruse (EL) 2018/848 artikli 14 lõike 3 kohaselt vastu võetud rakendusaktis.

(10) Kuna teatavad äärmuslikud ilmastikutingimused, nagu ulatuslikud põuad või üleujutused, võivad oluliselt vähendada mahepõllumajandusliku koresööda, värske või kuivsööda või silo kättesaadavust, tuleb olukorrast mõjutatud ettevõtjatele ette näha võimalus vähendada kuivaine osakaalu veiste, lammaste, kitsede ja hobuste päevaratsioonis, tingimusel et loomade toitainevajadused nende arengu eri etappidel on täidetud.

(11) Kuna teatavad sündmused (v.a ilmastikutingimused), näiteks tulekahjud või maavärinad, võivad oluliselt vähendada nektari ja õietolmu kättesaadavust mesilastele, tuleb ette näha võimalus toita mesilasperesid juhul, kui nende ellujäämine on ohus, mahepõllumajandusliku mee, mahepõllumajandusliku õietolmu, mahepõllumajandusliku suhkrusiirupi või mahepõllumajandusliku suhkruga.

(12) Kuna teatavad sündmused, nagu äärmuslikud ilmastikutingimused, tulekahjud või maavärinad, võivad teatavates piirkondades oluliselt vähendada nektari- ja õietolmuallikaid, tuleb olukorrast mõjutatud ettevõtjatele ette näha võimalus viia mesilaspered juhul, kui nende ellujäämine on ohus, aladele, mis ei koosne peamiselt mahepõllumajanduslikest kultuuridest, looduslikest taimedest või muudel kui mahemeetoditel majandatud metsadest või taimedest, mida on töödeldud ainult keskkonda vähe mõjutavate meetoditega.

(13) Kui põllumajandusettevõttes või tootmisüksuses esineb vesiviljelusloomade suur suremus ning mahepõllumajanduslikud vesiviljelusloomad ei ole karja uuendamiseks või taastamiseks ettevõtjatele kättesaadavad, tuleb kõnealustele ettevõtjatele näha ette võimalus konkreetsetel tingimustel kasutada mittemahepõllumajanduslikke vesiviljelusloomi.

(14) Kui teatav katastroofiolukord mõjutab negatiivselt mahepõllumajanduslike viinamarjade sanitaarseisundit, tuleb olukorrast mõjutatud veinitootjatele ette näha võimalus kasutada võrreldava lõpptoote saamiseks rohkem vääveldioksiidi kui maksimumkogus, mis on sätestatud määruse (EL) 2018/848 artikli 24 lõike 9 kohaselt vastu võetud rakendusaktis, kuid mitte mingil juhul rohkem kui komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2019/934 ([2]) I lisa B osas sätestatud maksimumkogus.

(15) Läbipaistvuse ja kontrolli huvides on vaja, et liikmesriigid ja komisjon jagaksid teavet tehtud erandite kohta ühtlustatud viisil arvutisüsteemi kaudu.

(16) Tuleb tagada, et ettevõtjad, kellele on tehtud erand, täidaksid tehtud erandi tingimusi. Ettevõtjad peaksid kontrolli eesmärgil säilitama dokumentaalsed tõendid selle kohta, et neile on tehtud teatavad nende tegevusega seotud erandid ja et nad täidavad nende eranditega seotud tingimusi.

(17) Selguse ja õiguskindluse huvides tuleks käesolevat määrust kohaldada alates määruse (EL) 2018/848 kohaldamise kuupäevast,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Katastroofiolukorra tunnistamine

1. Määruse (EL) 2018/848 artikli 22 lõikes 1 osutatud erandlike tootmisnõuete kohaldamisel tuleb selleks, et olukord loetaks ebasoodsatest ilmastikutingimustest, loomahaigustest, keskkonnajuhtumist, loodusõnnetusest või katastroofist või mis tahes muust võrreldavast olukorrast tulenevaks katastroofiolukorraks, tunnistada olukord katastroofiolukorraks selle liikmesriigi ametliku otsusega, kus olukord esineb.

([2]) Komisjoni 12. märtsi 2019. aasta delegeeritud määrus (EL) 2019/934, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1308/2013 seoses viinamarjakasvatusaladega, kus saaduste alkoholisisaldust võib suurendada, viinamarjasaaduste tootmisele ja säilitamisele kehtivate lubatud veinivalmistustavade ja piirangutega, kõrvalsaaduste minimaalse alkoholisisalduse ja nende kõrvaldamisega ning Rahvusvahelise Viinamarja- ja Veiniorganisatsiooni (OIV) toimikute avaldamisega (ELT L 149, 7.6.2019, lk 1).

2. Sõltuvalt sellest, kas katastroofiolukord mõjutab konkreetset piirkonda või konkreetset ettevõtjat, viidatakse lõike 1 kohaselt välja antud ametlikus otsuses asjaomasele piirkonnale või ettevõtjale.

Artikkel 2

Erandite tingimused

1. Pärast artiklis 1 osutatud ametliku otsuse tegemist ja kui on tehtud kindlaks asjaomases piirkonnas olukorrast mõjutatud ettevõtjad või kui asjaomane üksikettevõtja seda taotleb, võivad pädevad asutused teha artiklis 3 sätestatud asjakohaseid erandeid ja esitada nendega seotud tingimusi, eeldusel et neid erandeid ja tingimusi kohaldatakse:

a) piiratud aja jooksul ja mitte kauem kui vajalik, kuid mitte mingil juhul kauem kui 12 kuud, et jätkata või taasalustada mahepõllumajanduslikku tootmist, mis toimus enne kõnealuste erandite kohaldamise kuupäeva;

b) seoses konkreetselt olukorrast mõjutatud tootmisliikidega või vajaduse korral põldudega ning

c) kõigile asjaomases piirkonnas olukorrast mõjutatud asjaomastele mahepõllumajanduslikele ettevõtjatele või ainult asjaomasele üksikettevõtjale, olenevalt asjaoludest.

2. Lõikes 1 osutatud erandite kohaldamine ei piira määruse (EL) 2018/848 artiklis 35 osutatud sertifikaatide kehtivust ajavahemikul, mil erandeid kohaldatakse, tingimusel et asjaomane ettevõtja või asjaomased ettevõtjad täidavad tingimusi, mille alusel erandid tehti.

Artikkel 3

Konkreetsed erandid määrusest (EL) 2018/848

1. Erandina määruse (EL) 2018/848 II lisa I osa punktist 1.8.1 võib taimede ja taimsete saaduste (v.a taimne paljundusmaterjal) tootmiseks kasutada mittemahepõllumajanduslikku taimset paljundusmaterjali, kui mahepõllumajandusliku või üleminekuaja taimse paljundusmaterjali kasutamine ei ole võimalik, tingimusel et täidetakse kõnealuse lisa I osa punkti 1.8.5.3 ja vajaduse korral kõnealuse lisa I osa punkti 1.7 nõudeid.

2. Erandina määruse (EL) 2018/848 II lisa II osa punktist 1.3.1 võib karja uuendada või taastada mittemahepõllumajanduslike loomadega, kui loomade suremus on suur ja mahepõllumajanduslikult kasvatatud loomad ei ole kättesaadavad, tingimusel et järgitakse kõnealuse II lisa II osa punktis 1.2.2 sätestatud vastavaid üleminekuaegu.

Esimest lõiku kohaldatakse *mutatis mutandis* mesilaste ja muude putukate pidamise suhtes.

3. Erandina määruse (EL) 2018/848 II lisa II osa punkti 1.4.1 alapunktist b võib põllumajandusloomi söödatoodangu kao või piirangute kehtestamise korral sööta mahepõllumajandusliku või üleminekuaja sööda asemel mittemahepõllumajandusliku söödaga.

4. Erandina määruse (EL) 2018/848 II lisa II osa punktidest 1.4.2.1, 1.6.3 ja 1.6.4 võib juhul, kui põllumajandusloomade tootmisüksus on olukorrast mõjutatud, kohandada mahepõllumajanduslikul maal karjatamist, hoonete loomkoormust ning lautade ja vabajalutusalade miinimumpindala, mis on sätestatud kõnealuse määruse artikli 14 lõike 3 kohaselt vastu võetud rakendusaktis.

5. Erandina määruse (EL) 2018/848 II lisa II osa punkti 1.9.1.1 alapunktist f võib söödatoodangu kao või piirangute kehtestamise korral vähendada koresöödast, värskest või kuivsöödast või silost koosneva kuivaine osakaalu igapäevases ratsioonis, nii et loomade toitainevajadused nende arengu eri etappidel on täidetud.

6. Erandina määruse (EL) 2018/848 II lisa II osa punkti 1.9.6.2 alapunktist b võib mesilasperesid sööta mahepõllumajandusliku mee, mahepõllumajandusliku õietolmu, mahepõllumajandusliku suhkrusiirupi või mahepõllumajandusliku suhkruga, kui mesilasperede ellujäämine on ohus muudel põhjustel kui ilmastikutingimuste tõttu.

7. Erandina määruse (EL) 2018/848 II lisa II osa punkti 1.9.6.5 alapunktidest a ja c võib mesilasperesid juhul, kui nende ellujäämine on ohus, viia aladele, mis ei vasta mesilate paigutamist käsitlevatele sätetele.

8. Erandina määruse (EL) 2018/848 II lisa III osa punkti 3.1.2.1 alapunktist a võib juhul, kui vesiviljelusloomade suremus on suur ja mahepõllumajanduslikult kasvatatud loomad ei ole kättesaadavad, vesiviljeluskarja uuendada või taastada mittemahepõllumajanduslike vesiviljelusloomadega, tingimusel et vähemalt viimased kaks kolmandikku tootmistsüklist majandatakse mahepõllumajanduslikult.

9. Erandina määruse (EL) 2018/848 artikli 24 lõike 9 kohaselt vastu võetud rakendusaktist, millega kehtestatakse eelkõige mahepõllumajanduslikus tootmises lubatud toodete ja ainete kasutamise tingimused, võib vääveldioksiidi veinisektori toodete valmistamisel kasutada delegeeritud määruse (EL) 2019/934 I lisa B osas sätestatud maksimumsisalduse ulatuses, kui mahepõllumajanduslike viinamarjade sanitaarseisund kohustab veinivalmistajat kasutama võrreldava lõpptoote saamiseks rohkem vääveldioksiidi kui varasematel aastatel.

Artikkel 4

Seire ja aruandlus

1. Liikmesriigid teavitavad komisjoni ja teisi liikmesriike viivitamata nende pädevate asutuste poolt käesoleva määruse alusel tehtud eranditest komisjoni poolt kättesaadavaks tehtud arvutisüsteemi kaudu, mis võimaldab dokumentide ja teabe elektroonilist vahetamist.

2. Iga ettevõtja, kelle suhtes tehtud erandeid kohaldatakse, säilitab nii tehtud eranditega seotud dokumentaalsed tõendid kui ka dokumentaalsed tõendid nende erandite kasutamise kohta ajavahemikul, mil kõnealuseid erandeid kohaldatakse.

3. Pädevad asutused või vajaduse korral liikmesriikide kontrolliasutused või kontrollorganid kontrollivad, kas ettevõtjad täidavad tehtud erandite tingimusi.

Artikkel 5

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2022.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 24. september 2020

Komisjoni nimel
eesistuja
Ursula VON DER LEYEN